

Folketinget
lov@ft.dk

Stormgade 2-6
1470 København K
Telefon 72 28 24 00
im@im.dk

Sagsnr.
2022 - 5928

Doknr.
570037

Dato
10-11-2022

Valgklage fra Nicolas Guilbert i forbindelse med folketingsvalget den 1. november 2022

Fra Nicolas Guilbert, Frederiksberg, har Indenrigs- og Boligministeriet modtaget vedhæftede e-mail af 7. november 2022, hvori Nicolas Guilbert har klaget over fastsættelsen af valgdagen på Færøerne.

Klageren har i den forbindelse oplyst følgende:

”Ændringen af valgdatoen for Færøerne til den 31. oktober 2022 ved åbent brev af 9. oktober 2022 er ikke lovlige efter Valglovens § 6, stk. 2, Den Færøske folketingsvalglovs § 23 og Grundlovens 31.

Det gøres gældende, at der kun kan udsendes ét åbent brev ved udskrivning af Folketingsvalg, og at Folketingets partier ikke kan beslutte, at valgdatoen skal ændres, hvorfor der foreligger en afgørelse fra den lovgivende magt i en konkret sag, hvilket strider imod Tvind-dommen.”

Statsministeriet har i anledning af klagen ved vedhæftede e-mail af 9. november 2022 bl.a. oplyst følgende:

”Statsministeriet kan oplyse, at det ved Åbent Brev af 5. oktober 2022 efter statsministerens indstilling blev bestemt, at nyvalg til Folketinget skulle afholdes i hele riget tirsdag den 1. november 2022.

Umiddelbart efter udskrivelsen af valget opstod der spørgsmål om hensigtsmæssigheden af valgdatoen for så vidt angår Færøerne. Færøernes lagmand, Bárður á Steig Nielsen, rettede således i første række henvendelse til Rigsombudsmanden på Færøerne herom. Rigsombudsmandens bekendtgørelse af datoen for valgets afholdelse på Færøerne afventede herefter den nærmere afklaring heraf.

Lagmanden rettede den 7. oktober 2022 henvendelse til statsminister Mette Frederiksen med en officiel anmodning om, at datoen for afholdelse af folketingsvalget på Færøerne blev rykket en dag frem til den 31. oktober 2022. Det fremgik af brevet fra lagmanden, at baggrunden for anmodningen var, at den 1. november er en helt særlig dato på Færøerne, da det er den officielle mindededag for dem, der døde på havet, og at det for mange færøske familier er en særlig dag, hvor man i stilhed mindes dem, som er gået bort.

Det bemærkes, at Thomas Danielsen (gruppeformand for Venstre) endvidere den 6. oktober 2022 havde rettet henvendelse til statsminister Mette Frederiksen vedrørende ændring af datoen for afholdelse af folketingsvalget på Færøerne.

På ovennævnte baggrund indkaldte indenrigs- og boligministeren den 8. oktober 2022 partiernes gruppeformænd til en åben drøftelse af spørgsmålet om valgdatoen på Færøerne.

Som det også fremgår af Indenrigs- og Boligministeriets pressemeddelelse herom, skete dette med henblik på, at reaktionen på anmodningen fra Færøernes lagmand baserede sig på en bred politisk forankring. Det kunne på mødet konstateres, at der var bred opbakning blandt Folketingets partier til at ændre datoen for afholdelsen af folketingsvalget på Færøerne.

Det blev derefter efter statsministerens indstilling ved Åbent Brev af 9. oktober 2022 i tillæg til det Åbne Brev af 5. oktober 2022 bestemt, at det for så vidt angår valget på Færøerne blev overladt til rigsombudsmanden på Færøerne at fastsætte valgdagen. Rigsombudsmanden på Færøerne fastsatte herefter ved bekendtgørelse af 9. oktober 2022 om afholdelse af valg til Folketinget mandag den 31. oktober 2022, at valg til Folketinget på Færøerne skulle afholdes mandag den 31. oktober 2022.

Der var således ikke – som anført i klagen fra Nicolas Guilbert – tale om, at Folketingets partier besluttede, at valgdatoen skulle ændres. Ændringen skete således ved det nævnte tillæg til det Åbne Brev af 5. oktober 2022 og Rigsombudsmandens efterfølgende bekendtgørelse af valgdatoen på Færøerne.

Det er Statsministeriets vurdering, at hverken grundloven eller valglovgivningen er til hinder for den beskrevne fremgangsmåde.”

Indenrigs- og Boligministeriet kan i den anledning oplyse, at følgende fremgår af § 32, stk. 2 og 5, i grundloven (lov nr. 169 af 5. juni 1953):

”§ 32. [...]

Stk. 2. Kongen kan til enhver tid udskrive nyvalg med den virkning, at de bestående folketingsmandater bortfalder, når nyvalg har fundet sted. Efter udnævnelse af et nyt ministerium kan valg dog ikke udskrives, forinden statsministeren har fremstillet sig for folketingsmandaterne.

Stk. 3-4. [...]

Stk. 5. Der kan ved lov gives særlige regler om færøske og grønlandske folketingsmandaters ikrafttræden og ophør.

Stk. 6-7. [...]

Indenrigs- og Boligministeriet kan desuden oplyse, at følgende fremgår af § 6, stk. 2, i folketingsvalgloven (lovbekendtgørelse nr. 294 af 7. marts 2022):

”§ 6. [...]

Stk. 2. Valg til Folketinget udskrives ved kongeligt åbent brev til afholdelse samme dag i hele riget. På Færøerne og i Grønland kan det overlades til rigsombudsmanden at fastsætte en anden dag for valgets afholdelse.”

Indenrigs- og Boligministeriet kan videre oplyse, at følgende fremgår af § 23 og § 24, stk. 1, i lov om folketingsvalg på Færøerne (lovbekendtgørelse nr. 41 af 15. januar 2020):

”§ 23. Valg til Folketinget udskrives ved kongeligt åbent brev. Det kan ved det kongelige åbne brev overlades til rigsombudsmanden at fastsætte en anden dag for valgets afholdelse end den, der er fastsat for den øvrige del af riget.

§ 24. Rigsombudsmanden bekendtgør dagen for valgets afholdelse og underretter samtidig valgbestyrelsen herom.

Stk. 2-3. [...]”

Bestemmelsen i § 23, 2. pkt., i lov om folketingsvalg på Færøerne om fastsættelse af en anden valgdag for Færøerne er formuleret sådan, at beslutning om en anden valgdag skal træffes i det åbne brev, hvorved valget udskrives, men der er ikke noget i ordlyden af bestemmelsen eller bemærkningerne til bestemmelsen, der taler imod, at man kan foretage en berigtigelse af det åbne brev. Bestemmelsens sigte må således antages alene at være at regulere den form, hvorved valget udskrives, men ikke de nærmere omstændigheder herved.

Efter Indenrigs- og Boligministeriets opfattelse ligger det således inden for rammerne af lov om folketingsvalg på Færøerne ved et senere åbent brev at fastsætte en anden valgdato for folketingsvalget på Færøerne.

Kompetencen til at fastsætte valgdatoen på Færøerne ligger ifølge grundloven hos kongen (statsministeren) og kræver ikke nogen form for politisk flertal eller politisk opbakning. Det er imidlertid ikke i strid med grundloven eller valglovgivningen, at statsministeren rådfører sig med Folketinget eller andre. Partiernes tilslutning til at ændre valgdatoen var således ikke udtryk for en aftale, der forpligtede statsministeren, men tjente til at sikre, at partierne faktisk bakkede op om beslutningen.

Indenrigs- og Boligministeriet kan i den forbindelse oplyse, at Socialdemokratiet, Venstre, Enhedslisten, Radikale Venstre, SF, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Alternativet, Fri Grønne og de to færøske mandater i Folketinget den 8. oktober 2022 bakkede op om at imødekomme ønsket fra Færøernes lagmand Bárður á Steig Nielsen af 7. oktober 2022 om at flytte valgdagen.

Klagen giver herefter ikke Indenrigs- og Boligministeriet anledning til bemærkninger.

Klageren er herfra underrettet om, at sagen er oversendt til Folketinget.

Med venlig hilsen
Nikolaj Stenfalk

/Christine Boeskov